

[K. Axel Nielsen.]

hensigten efterhånden at indføre dansk privatre i Grønland tillempt efter grønlandske forhold, må man derfor vente, at lægdommernes vanskeligheder i fremtiden vil øges og måske også blive så store, at ændringer i den bestående ordning bør søges gennemført. Hvilken vej man skal gå for at indskrænke kredsdommernes kompetence, er det for tidligt at udtale sig om; herom må vi afvente den beretning og de forslag, eksperterne måtte forelægge, når loven i samlingen 1955—56 ventelig optages til revision.

Man kan beklage, at Grønland, der i århundreder har klaret sig uden en kodifikation af loven og uden det dertil hørende kontrolapparat med specialuddannede dommere, nu også på dette område må underkaste sig forvandlingen til det moderne erhvervssamfunds mere komplicerede og mere regelbundne tilværelse. Men Grønland kan lige så lidt på dette som på andre områder opretholdes som et museum for en kultur, hvis livsbetingelser naturen selv har dømt til undergang, nemlig derved at sælens vandring har nødvendiggjort forvandlingen af et folk af fangere til et folk af fiskere, arbejdere og handlende.

Under lovforslagets første behandling pegede det ærede medlem frk. Helga Pedersen med rette på det uheldige i den ulighed, der består mellem den danske børnelovgivning og de grønlandske regler om børnebidrag. Som det fremgår af betænkningen, henstiller udvalget til den højtærede statsminister, at der snarest søges udarbejdet forslag til en børnelovgivning for Grønland, stort set byggende på de principper, der i øjeblikket gælder i Danmark. Da der er et formentlig stedse stigende antal danske i Grønland og uligheden derfor virker i stigende grad urimelig, er der efter udvalgets opfattelse et stærkt behov for nye regler på dette område.

Med disse bemærkninger skal jeg på udvalgets vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Stats- og udenrigsministeren (*H. C. Hansen*): Jeg har af letforståelige grunde ikke kunnet følge det arbejde, som her er blevet udført. Jeg skal i min egenskab af minister for dette område takke udvalget for dets

arbejde. De aftaler eller de drøftelser, der har været mellem statsministeriet og udvalget indtil dette øjeblik, følges naturligvis op også under den nye ordning, som er etableret i ministeriet. Den henstilling, der foreligger i betænkningen med henblik på lovgivningen for børn udenfor ægteskab, skal jeg foranledige bliver taget op til snarlig behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget og lovforslagets tekst, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Da det kun er et rent formelt ændringsforslag, der er vedtaget, foreslår jeg, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg dette forslag som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om omsætningsafgift af chokolade- og sukerovarer m. m.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1782; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 155).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, de stillede ændringsforslag og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under eet.

Ordføreren (*Poul Hansen* [Kalundborg]): Som det fremgår af betænkningen, stiller udvalget kun tre små ændringsforslag, som vi er enige om, og som jeg kan anbefale til vedtagelse.

Ændringsforslag nr. 1 indeholder en lille lempelse for den pågældende branche, idet det går ud på, at datoen for angivelse af

[Poul Hansen (Kalundborg).]

hver måneds omsætning udskydes nogle dage, og ændringsforslagene nr. 2 og 3 angår lovens ikrafttrædelsestidspunkt.

Derudover vil jeg gerne henlede opmærksomheden på, at den højtærede finansminister har givet tilsagn om — således som det står i betænkningen —

„at ville benytte den ham givne bemyndigelse, jfr. lovforslagets § 29, til at tillade, at partier af jordnødder, der på en efter finansministeriets skøn betryggende måde godtgøres at være bestilt i udlandet før den 14. januar 1955, og som indklarerer inden udgangen af marts måned 1955, berigtiges efter den i § 27 i lovbeholdtgodtgørelse om omsætningsafgift af chokolade- og sukkervarer fastsatte afgiftssats“.

det vil altså sige den nuværende på 200 pct. af værdien. Dette tilsagn fra finansministeren er foranlediget af, at det overfor udvalget blev oplyst, at der var indkøbt sådanne partier jordnødder under forudsætning af den tidligere afgift, og da omlægningen af afgiften betyder, at der for fremtiden pålægges en højere afgift, har man fundet det rimeligt på denne måde at imødekomme de pågældende.

Som det endvidere fremgår af betænkningen, har udvalget modtaget et ganske stort antal henvendelser og deputationer. Mange af de ønsker, som derigennem blev forebragt udvalget, gælder teknisk betonedede detailspørgsmål, som jeg ikke her skal komme ind på. Af de efter mit skøn mere væsentlige ønsker skal jeg nævne følgende:

Fra alle branchens organisationer, herunder også det pågældende fagforbund, er der fremsat stærke ønsker om en lavere beskatning end den foreslåede. De fleste ønskede dette gennemført ved, at værdiafgiften fastsattes til 33 $\frac{1}{3}$ pct. mod de foreslåede 40 pct.; dog ønskede den del af branchen, som særlig beskæftiger sig med sukkervarer, at nedsættelsen af beskatningen skulle ske på den måde, at man ikke indførte nogen vægtafgift, men nedsatte værdiafgiften fra de gældende 55 pct. til 50 pct. Der er jo intet mærkeligt i disse henvendelser om nedsættelser, dem kender vi fra enhver lejlighed, hvor vi har behandlet afgiftslove. Derimod synes jeg, det må noteres som be-

mærkelsesværdigt, at vi har haft en henvendelse, hvis tendens nærmest var den modsatte, selvom man vel ikke direkte anbefalede en forhøjelse af afgiften.

Denne henvendelse kom fra Dansk Tandlægeforening. Man gjorde herfra opmærksom på, at børnenes nydelse af slikkerier mellem måltiderne er skadelig for tænderne; man støttede sig herved til en nyere svensk undersøgelse, og især udpegede man karameller, slikkepinde o. lign. klæbrigt slikkeri som skadeligt, medens chokolade blev betegnet som mindre skadeligt. Uden at lægge for meget i tandlægeforeningens henvendelse kan man i hvert fald nok sige, at den så at sige kan tages som støtte for den omlægning af beskatningen, der ligger i forslaget. Uanset tandlægeforeningens henvendelse tror jeg nok, jeg rammer stemningen i udvalget bedst ved at sige, at man i og for sig synes, at chokolade- og sukkervareafgiften er meget høj, og at det ville være ønskeligt, om man kunne sætte den ned, men der har altså også været enighed om, at dette ikke under de nuværende økonomiske forhold lader sig gøre.

Fra flere sider, bl. a. kolonialgrossisterne, ønskede man råstofafgiften på de billige kærner sat ned. Udvalget har ikke ment at kunne imødekomme dette ønske. Dels er det naturligvis administrativt vanskeligt at arbejde med flere afgiftssatser for samme gruppe, dels er nogle af de billige kærner anvendelige til en slags marcipanmasse, og hvis afgiften på disse kærner derfor blev sat ned, ville man ikke opnå den afbalancering med hensyn til afgiftssatserne, som er tilstræbt.

Branchen har klaget stærkt over den, jeg tør vel nok sige, beskedne indskrænkning af kredittiden for afgiften, som forslaget indeholder. Fra en enkelt side indenfor udvalget har man forbeholdt sig at vende tilbage til dette spørgsmål ved udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling.

Det samme gælder et andet spørgsmål, der dog er af en så kompliceret teknisk art, at jeg skal afstå fra at skildre det i enkeltheder. Det har hidtil været sådan, at virksomheder med flere detailudsalg, de såkaldte detailgrossister, i visse tilfælde har kunnet slippe med en lavere afgift på samme vare end andre handlende, idet de be-

[Poul Hansen (Kalundborg).]

skattes på grundlag af detailprisen. Dette hul, kunne man vel kalde det, i den hidtidige beskatning — man kunne også kalde det ulighed — er delvis dækket i forslaget, således som det foreligger fra ministerens hånd for visse varers vedkommende, nemlig for sådanne varer, som detailgrossisterne indkøber fra andre, men i de tilfælde, hvor man selv fremstiller varerne, er der stadigvæk en mulighed for en ulige beskatning. Dette problem har været genstand for en del drøftelser i udvalget, og finansministeren har lovet at se på, hvorledes dette problem eventuelt kunne løses. Det er også hensigten ved den fornyede udvalgsbehandling at vende tilbage hertil.

Endelig har der overfor ministeren været rejst et par spørgsmål under udvalgsbehandlingen, som jeg forventer at ministeren her ved anden behandling vil udtale sig om. Det drejer sig dels om told på indført biskuit — det blev rejst af det ærede medlem hr. Alfred Bøgh ved første behandling — dels om et spørgsmål, der blev rejst af en af brancheforeningerne, idet man gjorde opmærksom på, at visse sukkervarers vægt ikke er ganske konstant, så at der kunne opstå visse vanskeligheder ved beregningen af vægtafgiften, og det, man ønskede, var, at der skulle gives udtryk for, at man fra administrationens side ville udvise en vis tolerance.

Med disse bemærkninger kan jeg anbefale de stillede ændringsforslag og lovforslagets overgang til tredje behandling, idet jeg forudsætter, at udvalget får en lejlighed til at kigge på de nævnte problemer ved endnu en behandling.

Poul Møller: Også jeg kan på mit partis vegne anbefale de i betænkningen stillede ændringsforslag, men jeg ønsker gerne, at vi under udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling prøver at tage stilling til den række af henvendelser, som vi har fået skriftligt efter afgivelsen af betænkningen i forrige uge. Der er i mange af disse

henvendelser problemer, som jeg synes det er rigtigt at udvalget tager sig tid til at tage stilling til.

Jeg vil gerne i denne forbindelse sige, at vi har, som også ordføreren for udvalget oplyste, taget et forbehold sammen med de andre partier vedrørende hele problemet om fabrikker med egne detailudsalg. Det forekommer os, at det må være rigtigt efter 32 års afgift og beskatning på dette område, at man nu finder et system, hvorved man kan lukke dette hul i lovgivningen.

På mit partis vegne har jeg også taget forbehold på et andet område angående et problem, som jeg anmoder om må blive behandlet i udvalget mellem anden og tredje behandling, nemlig problemet om den lille kreditstrømning, som finansministeren foreslår i det foreliggende lovforslag. Denne kreditstrømning vedrører spørgsmålet om den periode, der må gå, fra afgiften er oppebåret af de pågældende virksomheder, til afregningen til toldvæsenet skal foregå. Det er ingen hemmelighed, at afgiften i dag bruges som likvide midler, indtil den skal afregnes. Det er lovligt, og således er det. Når man nu foreslår, at perioden skal forkortes med en måned, betyder det for disse virksomheder, at de skal præstere en likviditet, som mange af dem ikke let vil kunne præstere for tiden. For det første er det vanskeligt i øjeblikket at forøge likviditeten, at få de kreditter, der er fornødne for at kunne betale pengene til staten, og for det andet er det givet, at det netop her drejer sig om en branche, hvis likviditet er meget hårdt ramt i forvejen, en branche, som har haft to meget dårlige år, og som på mange måder har haft vanskeligt ved at klare sig, og når den nu stilles overfor den kreditstrømning, som forslaget indeholder, vil den komme ud for nye vanskeligheder.

Lovforslagets tendens og dets mening er jo i det hele igennem den nedsættelse af chokolade- og sukkervareomsætningsafgiften, der skal finde sted, at hjælpe de hårdest ramte og det hårdt ramte afgiftsområde, men når man samtidig foretager den fore-

[Poul Møller.]

slåede kreditstramning, er det slet ikke givet, at det vil være nogen hjælp for en flerhed af virksomheder, og så kan vi altså komme til at stå overfor betydelige vanskeligheder, hvor vi netop ville hjælpe. Jeg beder derfor om, at man vil vise god vilje overfor dette problem under den forestående udvalgsbehandling. Jeg synes ikke, tiden er inde til, og jeg synes ikke, det er berettiget på nuværende tidspunkt at foretage den stramning, som finansministeren har foreslået.

Endelig vil jeg gerne henlede det høje tings opmærksomhed på den henvendelse, vi har fået fra Grosserer-Societetet vedrørende adgang til domstolsprøvelse af ankenævnets kendelser. Med mit partis principielle indstilling overfor domstolenes ret til at bedømme administrative afgørelser, også ankenævnsafgørelser, kan det ikke være nogen hemmelighed, at vi vil have meget stor sympati for en bestemmelse, der muliggør, at ankenævnskendelser kan indbringes for domstolene, i hvert fald så langt og så vidt, som de vedrører retslige spørgsmål.

Aage Fogh: På mit partis vegne skal jeg anbefale de af ministeren stillede ændringsforslag og lovforslaget som helhed til vedtagelse. Skulle der mellem anden og tredje behandling vise sig at være en mulighed for at dække det lille hul, som endnu siges at være tilbage, er jeg villig til at medvirke dertil, hvis man kan finde et administrativt forsvarligt grundlag derfor.

Tholstrup: Jeg kan ikke undlade at udtrykke skuffelse over, at udvalget ikke har nået et bedre resultat. De oplysninger, som udvalget har fået om nedgangen i kakaobønneforbruget pr. indbygger og om de store underskud, der er opstået hos de ramte fabrikker, burde have gjort et større indtryk. Når det oplyses, at siden vi fik denne afgift, er forbruget af kakaobønner gået ned fra 2,04 kg til 0,85 kg pr. indbygger, siger det os, at der er sket en ganske alvorlig ændring i befolkningens forbrugsvaner, og når man ser på opstillingen af underskuddet for de 4 fabrikker, hvoraf en enkelt har haft helt op til 913 000 kr. i underskud i 1953, synes det at være en alvorlig advarsel mod at fortsætte med så høje afgifter. Jeg

har tidligere sagt, at med en lavere afgift ville der komme omtrent lige så meget ind på grund af den stigning, der ville komme i omsætningen. Det er ikke sikkert, at det helt vil holde stik, men jeg er, som jeg sagde ved første behandling, tilhænger af, at man nedsætter afgifterne noget mere. Jeg har ikke fået medhold på dette punkt her ved anden behandling efter udvalgsarbejdet, og jeg vil derfor ved tredje behandling stille ændringsforslag til § 4, da det ikke er muligt at sætte § 4 til delt afstemning; eventuelt må der foretages visse ændringer i andre paragraffer som følge af et sådant ændringsforslag. Hvis vi havde kunnet få delt afstemning, ville vi have stemt for nedsættelse af de 55 pct. til 40 pct., men ikke for de 2 kr. pr. kg, der skal lægges på.

Jeg er enig med det ærede medlem hr. Poul Møller i, at det er forkert at afkorte kredittiden. Det vil blive så meget mere føleligt, som afgiften går ned; der vil da i overgangstiden blive likviditetsmangel.

Jeg vil altså vente med at tage endelig stilling til lovforslaget, til jeg ser, hvad der kommer ud af udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil takke udvalget, fordi det har tilsluttet sig det fremsatte forslag med så få ændringer. Jeg er klar over, at der er enkelte problemer, som endnu skal drøftes mellem anden og tredje behandling.

Udvalgets ordfører, det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) nævnte spørgsmålet om en eventuel toldnedsættelse for chokoladebiskuits, som har været drøftet i udvalget. Jeg vil gerne her give udtryk for, at det er min hensigt i forbindelse med ændringer i toldloven sammen med ændringer af afgifterne på øl også at tage dette spørgsmål op til overvejelse.

Endvidere nævnte den ærede ordfører problemet om beregningen af vægtafgift i de tilfælde, hvor der kan være et vist svind eller lignende, og udtalte håbet om, at der ville blive vist fornøden tolerance i praksis. Jeg skal her give tilsagn om en fornuftig administration på dette punkt.

Så har flere ærede medlemmer rejst problemet vedrørende virksomheders salg i detailhandelen af varer, som de selv har fremstillet. Vi har drøftet det i udvalget, og jeg

[Finansministeren.]

kan her fortælle, at vi har set videre på sagen i mellemtiden og er villige til at genoptage drøftelserne i udvalget, så vi måske kan nå frem til at stoppe dette sidste lille hul, i hvert fald såvidt det kan gøres, når bestemmelsen skal kunne administreres fornuftigt.

Det ærede medlem hr. Poul Møller — og det gjaldt også det ærede medlem hr. Tholstrup — var imod den stramning af kredittiden, som er foreslået. Jeg har tidligere givet udtryk for, at det er i konsekvens af, at vi også strammede kredittiden ved tobaksbeskatningen, og dengang vi gjorde det, gjorde vi tobaksindustrien opmærksom på, at det var noget, vi ville gøre indenfor de forskellige afgiftsområder, og derfor ville jeg finde det højst uheldigt, hvis vi nu gik væk derfra. Det er nævnt, at i den nuværende situation vil det være vanskeligt for industrien at gå med til denne stramning. Jeg vil gerne henlede opmærksomheden på, at der er en overgangstid indtil marts 1956. Virksomhederne får således et år, inden stramningen finder sted. Mon det så ikke skulle være muligt at foretage stramningen på lige fod med, hvad der finder sted i andre industrier? Men nu kan vi tale om det i udvalget og drøfte, om overgangstiden eventuelt skal være længere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1—13, ændringsforslag nr. 1, § 14, således ændret, §§ 15—32, ændringsforslagene nr. 2 og 3 og § 33, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 9. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Fremsættelse af lovforslag.*

2) *Spørgsmål til ministrene.*

Mødet hævet kl. 15¹⁰.

49. møde.

Onsdag den 9. februar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om afgift af spiritus, vin og øl.

I skrivelse af dags dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om benyttelse af betegnelsen arkitekt og

forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov nr. 264 af 27. maj 1950 om folkebiblioteker.

I skrivelse af dags dato meddeler indenrigs- og boligministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov for Færøerne om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab og

forslag til lov for Færøerne om vaccination mod difteri og stivkrampe.

Udvalget angående forslag til lov om omsætningsafgift af chokolade- og sukkervarer m. m. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Ved folketingsmand Vagn Bro er fra Grønseforeningen modtaget eksemplarer af en af Sydslesvigsk Forening i december 1954 offentliggjort liste på 44 sager til belysning af „tyske myndigheders holdning overfor danskheden i Sydslesvig“ samt eksemplarer af Kiel-erklæringen af 26. september 1949. Det nævnte materiale er omdelt til tingets medlemmer.